

PATVIRTINTA

Valstybinio socialinio draudimo fondo
valdybos prie Socialinės apsaugos ir
darbo ministerijos direktoriaus
2020 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr.V-729
(Valstybinio socialinio draudimo fondo
valdybos prie Socialinės apsaugos ir
darbo ministerijos direktoriaus
2022 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr.V-330
redakcija)

**PENSIJŲ ANUITETŲ MOKĖJIMO VEIKLOS RIZIKOS VALDYMO
POLITIKA IR STRATEGIJA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo politika ir strategija (toliau – Rizikos valdymo politika) nustato Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDF valdyba) vykdomos pensijų anuitetų mokėjimo ir Pensijų anuitetų fondo valdymo veiklos (toliau – Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos) rizikos valdymo tikslus, uždavinius ir principus, apibrėžia rizikos valdymo sistemą, procesą ir atsakomybes bei nustato Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos apetito ir tolerancijos ribas.

2. Rizikos valdymo politika parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymu, Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų vidaus kontrolės politika, patvirtinta VSDF valdybos direktoriaus 2020 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-508 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“, (toliau – Vidaus kontrolės politika) ir atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų veiklos rizikos valdymo tvarkos aprašo, patvirtinto VSDF valdybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. V-477 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų veiklos rizikos valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Veiklos rizikos valdymo tvarkos aprašas) nuostatomis.

3. Tiesiogiai Rizikos valdymo politikoje ar specialiosiose teisės normose nereguluoti Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo klausimai sprendžiami, vadovaujantis Veiklos rizikos valdymo tvarkos aprašo nuostatomis su atitinkamais pakeitimais.

4. Rizikos valdymo politikos įgyvendinimą prižiūri vidaus kontrolės funkcijas vykantis VSDF valdybos padalinys (Veiklos stebėsenos ir kontrolės skyrius (toliau – VSKS)), vidaus auditas (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) ir Pensijų anuitetų fondo taryba (toliau – Taryba) savo kompetencijos ribose.“

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-506, 2023 12 20

5. Rizikos valdymo politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos (suprantamos) Pensijų kaupimo įstatyme, Pensijų anuitetų fondo investavimo politikoje ir strategijoje, patvirtintoje VSDF valdybos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-427 „Dėl Pensijų anuitetų fondo investavimo politikos ir strategijos patvirtinimo“ ir Veiklos rizikos valdymo

tvarkos apraše, jeigu pačioje Rizikos valdymo politikoje nenustatyta kitaip.

II SKYRIUS

RIZIKOS VALDymo TIKSLAI

6. Pensijų anuitetų mokėjimo veikloje siekiama integruoti rizikos valdymą į esamus VSDF valdybos veiklos procesus ir nusistovėjusias praktikas taip, kad jis taptų organizacijos kultūros dalimi, o ne atskira veikla.

7. Pensijų anuitetų mokėjimo veikloje rizikos valdymas remiasi vertės kūrimo principu pensijų anuitetų gavėjams ir kitoms suinteresuotosioms šalims. Rizikos valdymas neapsiriboja Rizikos valdymo politikos V skyriuje apibrėžtomis pagrindinėmis rizikomis.

8. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikų valdymo tikslas yra užtikrinti įsipareigojimų pensijų anuitetų gavėjams įvykdymą net esant nepalankioms sąlygoms. Rizika yra vertinama 3 aspektais, suponuojančiais atitinkamus jos valdymo tikslus:

8.1. Rizika yra galimybė – tai suponuoja siekį didinti naudos potencialą pensijų anuitetų gavėjams;

8.2. Rizika yra neapibrėžtumas – tai suponuoja siekį užtikrinti Pensijų anuitetų fondo ilgalaikių rezultatų stabilumą ir prognozuojamumą bei Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos tvarumą;

8.3. Rizika yra grėsmė – tai suponuoja tikslą riboti nenumatytus galimus nuostolius.

9. Rizikos, turinčios ar galinčios turėti reikšmingą įtaką Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos strateginiams, operaciniams, finansiniams ar atitikties reikalavimams, turi būti tinkamai valdomos.

III SKYRIUS

RIZIKOS VALDymo SISTEMA IR STRUKTŪRA

10. VSDF valdybos direktorius (toliau – Direktorius) nustato esminius Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo principus, detalizuoja tikslus, tvirtina bendrą rizikos apetitą, limitus bei užtikrina, kad būtų įdiegta rizikos valdymo politikos įgyvendinimui reikalinga organizacinė struktūra ir procesai ir yra atsakingas už Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo rezultatus.

11. VSKS gauna ir analizuoja rizikų ataskaitas, prižiūri Rizikos valdymo politikos įgyvendinimą, vertina bei teikia rekomendacijas Direktoriumi dėl rizikų valdymo sistemos tobulinimo, kiek tai susiję su veiklos (operacine) rizika.

12. Taryba gauna ir analizuoja rizikų ataskaitas, prižiūri Rizikos valdymo politikos įgyvendinimą, vertina bei teikia rekomendacijas Direktoriumi dėl rizikų valdymo sistemos tobulinimo ir Rizikos valdymo politikos keitimo, kiek tai susiję su Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos (ilgaamžiškumo, investavimo, operacine ir pan.) rizikomis.

13. Vyriausiasis aktuaras ir VSDF valdybos Pensijų anuitetų skyriaus (toliau – PAS) rizikų valdymo specialistas pagal savo kompetencijas rengia ir teikia Tarybai bei VSKS rizikų ataskaitas.

14. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymas remiasi trijų apsaugos lygių principu:

14.1. Pirmasis apsaugos lygis - tai tiesiogiai jiems pavestas funkcijas vykdantys VSDF valdybos padaliniai (PAS, Informacinės sistemos plėtros skyrius, Fondo finansų ir apskaitos skyrius, Registrų skyrius, Klientų aptarnavimo valdymo skyrius) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų klientų aptarnavimo skyriai;

14.2. Antrasis apsaugos lygis - tai VSKS, vyriausiasis aktuaras ir PAS rizikų valdymo specialistas;

14.3. Trečiasis apsaugos lygis - tai Taryba ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Punkto pakeitimai:

Įsakymo Nr. V-506, 2023 12 20

15. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklą taip pat prižiūri Lietuvos bankas.

16. Pagrindinė atsakomybė už rizikos valdymą tenka 14.1 papunktyje išvardintiems VSDF valdybos padaliniais, vykdančioms jiems pavestas funkcijas. Jie yra atsakingi už aktyvų ir nuolatinį rizikos valdymą, įskaitant reikiamos atsakomybių, rizikos valdymo ir kontrolės priemonių bei procedūrų įdiegimą.

IV SKYRIUS RIZIKOS VALDymo PRINCIPAI

PIRMASIS SKIRSNIS RIZIKOS VERTINIMO MASTAS

17. Rizika yra vertinama Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos mastu. Galimybės, neapibrėžtumas ir grėsmės turi būti valdomos, siekiant sukurti vertę pensijų anuitetų gavėjams ir kitoms suinteresuotosioms šalims. Todėl 14.1 papunktyje išvardintuose VSDF valdybos padaliniuose turi būti įdiegta struktūrizuota ir disciplinuota rizikos valdymo sistema, kuri apimtų procesus, vidines taisykles, limitus, kontrolės priemones ir informavimo procedūras, darbuotojų rizikos suvokimą bei rizikos valdymo ir kontrolės kultūrą, siekiant įvertinti ir valdyti rizikas su kuriomis susiduria VSDF valdyba, vykdydama Pensijų anuitetų mokėjimo veiklą. Rizika gali būti prisiimama tik tinkamai ją suvokiant, turint reikiamus resursus ir žinias jai identifikuoti, matuoti ir valdyti.

ANTRASIS SKIRSNIS RIZIKŲ ĮTRAUKIMAS Į STRATEGINĮ PLANAVIMĄ IR VEIKLOS VERTINIMĄ

18. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo strategija turi būti neatskiriama Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos plano dalis, jame turi būti atsižvelgta į rizikos valdymo aspektus ir nustatytą rizikos apetitą tam, kad būtų įsitikinta Pensijų anuitetų fondo tvarumu per visą Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos planavimo laikotarpį. Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos tikslų pasiekimas turi būti vertinamas, atsižvelgiant į pagrindines rizikas, galinčias turėti įtakos šių tikslų pasiekimui trumpuoju ir ilguoju laikotarpiais. Planavimas turi būti atliekamas bent 7 metams į priekį:

18.1. PAS kartu su Taryba nustato Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos vystymosi trajektoriją, identifikuoja ir įvertina esamas ir galimas rizikas ateityje, sudaro Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos/rizikų vystymosi scenarijus (perspektyvinis rizikų vertinimas).

18.2. Atliekant planavimą ir perspektyvinį rizikų vertinimą neturi būti apsiribojama Rizikos valdymo politikoje įvardintomis rizikomis, papildomai turi būti įvertintos su klimato kaita ir tvarumu susijusios rizikos.

18.3. Perspektyvinis rizikos vertinimas turi remtis aktualia ir paskutine žinoma informacija. Turi būti užtikrinta tinkama duomenų kokybė bei tinkamai atskleistos naudojamos prielaidos ir vertinimo metodai.

18.4. Nustatytiems scenarijams PAS parengia Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos planus ir rizikų matų įvertinimą, rezultatus pristato Tarybai ir pateikia Direktoriui peržiūrai ir vertinimui.

18.5. Planavimas ir perspektyvinis rizikų vertinimas atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.

18.6. Neeilinis planavimas ir perspektyvinis rizikų vertinimas atliekamas reikšmingai pasikeitus rizikos lygiui arba prieš priimant strategiškai svarbius sprendimus.

18.7. Neeilinį planavimą ir perspektyvinį rizikų vertinimą inicijuoja vyriausiasis aktuaras, Taryba arba Direktorius.

TREČIASIS SKIRSNIS AIŠKUS RIZIKOS APETITAS

19. Gavęs Tarybos rekomendacijas ar išvadas, kiekvienai aktualiai rizikai Direktorius tvirtina rizikos apetitą ir limitus, kurie nustatomi, atsižvelgiant į rizikos apetitą konkrečiai rizikai.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SCENARIJŲ ANALIZĖ

20. Praeities ir ateities scenarijų, jautrumo analizė yra sudėtinė rizikos valdymo dalis.

PENKTASIS SKIRSNIS PROCESŲ NUSTATYMAS IR DOKUMENTAVIMAS

21. Siekiant tinkamai identifikuoti, vertinti, valdyti, stebėti ir teikti ataskaitas apie rizikas, sudėtingi ir svarbūs veiklos procesai turi būti aiškiai apibrėžti ir dokumentuoti. Turi būti paskirtas už kiekvieną kritinį procesą atsakingas asmuo.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA

22. Turi būti nustatytos aiškos (pakankamos, bet ne perteklinės) veiklos procesų kontrolės procedūros, skirtos efektyviai valdyti rizikas ir užtikrinti, kad bet kokios klaidos būtų laiku identifikuojamos.

SEPTINTASIS SKIRSNIS RIZIKOS KULTŪRA

23. PAS ir kituose VSDF valdybos padaliniuose, kurie prisideda prie Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos, turi būti diegiama stipri rizikos kultūra per vertybes, vidines tvarkas, procedūras ir atlygio sistemą. Rizikos kultūra apima valdymo struktūrą, rizikos valdymą ir vidinę kontrolę pirmajame apsaugos lygyje ir įdiegtų procedūrų bei tvarkų tinkamumo ir efektyvumo vertinimą antrajame ir trečiajame apsaugos lygiuose.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS RIZIKOS SUVOKIMAS

24. PAS ir kitų VSDF struktūrinių padalinių, kurie prisideda prie Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos, vadovai yra atsakingi už aukšto rizikos suvokimo lygio, vidaus kontrolės priemonių ir procedūrų vykdymo užtikrinimą jų vadovaujamuose padaliniuose.

DEVINTASIS SKIRSNIS VEIKLOS ATSPARUMAS

25. Turi būti įdiegti Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos tęstinumą užtikrinantys procesai, įskaitant galimų veiklos trikdžių analizę ir gyvybiškai svarbių veiklų palaikymo planavimą veiklos sutrikimo atvejais ir jų atstatymo planus (veiklos tęstinumo planai).

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

NUOSEKLUS IR SKAIDRUS ATASKAITŲ RENGIMO IR INFORMAVIMO PROCESAS

26. Informacija apie rizikas turi būti nuosekliai pateikiama aukštesnio lygio vadovams iki pat Direktorius ir Tarybos. Informacijos pateikimo procesas gali būti skirtingas ir pritaikytas kiekvienai rizikos rūšiai atskirai. Informacija apie rizikas turi būti pateikiama skaidriai ir su aiškiais komentarais.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

ATLYGIO SISTEMA

27. Pensijų anuitetų veikoje dalyvaujančių asmenų atlygio sistema turi būti nustatyta taip, kad nebūtų paskatinimo prisiimti perteklinę riziką ir būtų išvengiama interesų konflikto.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

NEPRIEKAIŠTINGA REPUTACIJA

28. Tarybos nariams ir vyriausiajam aktuariui taikomi Pensijų kaupimo įstatyme nustatyti reputacijos, kvalifikacijos ir patirties reikalavimai.

V SKYRIUS

PAGRINDINĖS RIZIKOS GRUPĖS

29. Pagrindinės rizikų, aktualių Pensijų anuitetų mokėjimo veiklai, grupės yra:

29.1. Veiklos (operacinė) rizika;

29.2. Gyvenimo trukmės (ilgaamžiškumo) rizika – rizika susijusi su pensijų anuitetų gavėjų gyvenimo trukme. Nustatant pensijų anuitetų dydžius yra įvertinama ir atsižvelgiama į tikėtiną pensijų anuitetų gavėjų gyvenimo trukmę, jos pokyčio tendencijas bei planuojamą pensijų anuitetų gavėjų lyčių santykį. Yra rizika, kad faktinė patirtis gali skirtis nuo prielaidų, naudotų pensijų anuitetams apskaičiuoti jų skyrimo metu. Nepalankiai susiklosčius aplinkybėms gali tekti išmokėti daugiau pensijų anuitetų išmokų nei planuota.

29.3. Investavimo rizika – rizika, kad sumažės Pensijų anuitetų fondo investicijų vertė. Investavimo rizika apima šias pagrindines rizikas:

29.4. Rinkos rizika – rizika, kad pasikeis turto vertė ar pajamos dėl rinkos faktorių pasikeitimo. Rinkos rizika apima akcijų kainų, palūkanų normų ir valiutų rizikas.

29.5. Kredito rizika – rizika, kad skolininkas neįvykdys arba įvykdys ne laiku savo įsipareigojimus.

29.6. Koncentracijos rizika – rizika turėti per didelę turto dalį susijusią su vienu sektoriumi, ekonomika, geografine sritimi, emitentu ar jų grupe.

29.7. Likvidumo rizika – rizika, kad, prireikus, neįmanoma bus parduoti investicijos už kainą, artimą jos vertei.

29.8. Atitikties ir teisinė rizika – rizika, kad Pensijų anuitetų mokėjimo veikla neatitiks Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos banko nutarimų ar kitų teisės aktų reikalavimų arba bus nepalankiai paveikta dėl nepalankių teisės aktų pokyčių.

29.9. Reputacijos rizika – rizika, kad pagrindinių suinteresuotų šalių akyse sumažės pasitikėjimas VSDF valdyba dėl neskaidrumo, priimtų galimai neteisingų sprendimų, netinkamai vykdomų ar nevykdomų įsipareigojimų ir kitų veiksmų ar neveikimo.

29.10. Strateginė rizika – nuostolių rizika dėl neigiamą įtaką turinčių sprendimų, netinkamo sprendimų įgyvendinimo arba nesavalaikio reagavimo į politinės, teisinės ar ekonominės aplinkos

pokyčius.

29.11. Išlaidų rizika – rizika, kad valdymo ir administravimo išlaidos ilguoju laikotarpiu viršys pajamas, skirtas valdymo ir administravimo sąnaudoms padengti.

30. Laikoma, kad 29 punkte išvardintos rizikos grupės apima ir visas kitas rizikas, įskaitant su tvarumu susijusias rizikas.

VII SKYRIUS RIZIKOS APETITAS

PIRMASIS SKIRSNIS RIZIKOS APETITO SAMPRATA IR PASKIRTIS

31. Rizikos apetitas apibrėžia priimtina rizikos lygį, kuris yra reikalingas pagrindiniam Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos tikslui pasiekti – užtikrinti įsipareigojimų pensijų anuitetų gavėjams vykdymą ir tvarią pensijų anuitetų fondo veiklą. Direktorius ir Taryba turi būti nedelsiant (ne vėliau kaip kitą darbo dieną) informuojami, jeigu nustatytas rizikos apetito lygis yra viršijamas, kad priimtų sprendimus dėl tolesnių veiksmų.

ANTRASIS SKIRSNIS VEIKLOS (OPERACINĖS) RIZIKOS APETITAS

32. Turi būti vengiama veiklos (operacinės) rizikos, tačiau dalis jos gali būti prisiimta, jeigu ją eliminuoti būtų ekonomiškai nepagrįsta. Veiklos rizikos apibrėžimą, identifikavimo procesą, valdymo koordinavimą reglamentuoja Veiklos rizikos valdymo tvarkos aprašas. PAS sudaro veiklos rizikų sąrašą ir teikia Tarybai peržiūrai ir įvertinimui. Veiklos rizikų įverčiai yra įtraukiami į rizikos kapitalo skaičiavimus.

TREČIASIS SKIRSNIS GYVENIMO TRUKMĖS (ILGAAMŽIŠKUMO) RIZIKOS APETITAS

33. Gyvenimo trukmės (ilgaamžiškumo) rizika yra viena iš pagrindinių prisiimamų rizikų, susijusių su Pensijų anuitetų mokėjimo veikla, rizikos apetitas šiai rizikai yra vidutinis. Pensijų anuitetų gavėjai perduoda, o VSDF valdyba (pensijų anuitetų mokėtojas) prisiima šią riziką, skirdama pensijų anuitetą ir mokėdama pensijų anuiteto gavėjui nustatyto dydžio išmokas iki jo gyvenimo pabaigos. Rizikos apetitas gyvenimo trukmės rizikai yra ribojamas limitais. Prisiimant riziką turi būti tenkinamos šios sąlygos:

33.1. Mirtingumo lentelė, naudojama pensijų anuitetų dydžiams apskaičiuoti, yra sudaryta ir atnaujinama ne rečiau kaip kas 5 metus, įvertinus tikslinės pensijų anuitetų gavėjų grupės mirtingumą ir jo kitimo tendencijas bei tikėtiną pensijų anuitetų gavėjų pasiskirstymą pagal lytį;

33.2. Mirtingumo prielaidos, darančios įtaką pensijų anuiteto dydžiui, yra nustatomos konservatyviai;

33.3. VSDF valdyba, vykdydama Pensijų anuitetų mokėjimo veiklą, siekia suformuoti papildomą rezervą galimiems nuostoliams dėl gyvenimo trukmės ilgėjimo dengti;

33.4. Ne rečiau kaip kartą per metus yra atliekamas gyvenimo trukmės rizikos lygio vertinimas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS INVESTAVIMO RIZIKOS APETITAS

34. Investavimo rizika yra viena iš pagrindinių rizikų, susijusių su Pensijų anuitetų mokėjimo veikla, kurią prisiimant yra siekiama kurti vertę pensijų anuitetų gavėjams bei sukurti pajamų šaltinį, iš kurio būtų formuojamas papildomas rezervas gyvenimo trukmės rizikai dengti. Investavimo rizikos apetitas Pensijų anuitetų mokėjimo veikloje yra vidutinis arba aukštas – Pensijų anuitetų fondo turtas negali būti mažesnis už pensijų anuitetų išipareigojimus (techninius atidėjinius) ilgiau nei septynerius metus iš eilės. Atsižvelgiant į rizikos apetitą investavimo rizikai Pensijų anuitetų fondui yra priimtina valiutos rizika, t.y. investicijos kitomis valiutomis nei eurai gali būti nedraustos. Taip pat, investicijų trukmės gali būti trumpesnės nei išipareigojimais, o Pensijų anuitetų fondo likvidumas gali būti užtikrinamas viso portfelio lygyje įvertinant laukiamus pinigų srautus. Bet koku atveju, prisiimant investavimo riziką turi būti atsižvelgiama į tikėtiną grąžą, t.y. aukštesnės rizikos prisiėmimas turi didinti tikėtiną grąžą. Prisiimtai investavimo rizikai taikomos šios kontrolės priemonės:

34.1. Investavimo rizikos identifikavimo procesą, valdymo stebėseną ir kontrolę reglamentuoja Pensijų anuitetų fondo turto investavimo politika ir strategija, kuri apima, neapsiribojant, investavimo limitų nustatymą ir kontrolę;

34.2. Prisiimto investavimo rizikos lygio įvertinimui yra skaičiuojamas rizikos kapitalas (toliau – RK) – didžiausia galima turto vertės sumažėjimo arba nuostolių suma per vienerius metus įvertinant įvykius įvykstančius dažniau nei kartą per 200 metų. Į RK yra įtraukiami ir su veiklos rizika susiję galimi nuostoliai.

PENKTASIS SKIRSNIS ATITIKTIES IR TEISINĖS RIZIKOS APETITAS

35. Pensijų anuitetų mokėjimo veikla turi būti vykdoma taip, kad atitiktų įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus ir nesukeltų atitikties rizikos.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS REPUTACIJOS RIZIKOS APETITAS

36. Pensijų anuitetų mokėjimo veikla turi būti vykdoma skaidriai, tinkamai vykdant prisiimtus išipareigojimus ir proaktyviai imantis veiksmų, vengiant galimos žalos VSDF valdybos ir Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos reputacijai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS STRATEGINĖS RIZIKOS APETITAS

37. Pensijų anuitetų mokėjimo veikla turi būti vykdoma, taikant efektyvius sprendimų priėmimo ir veiklos stebėjimo procesus, siekiant užtikrinti sprendimų teisingumą, tinkamą komunikaciją, tikslų pasiekimą ir teisinės bei ekonominės aplinkos pokyčių įgyvendinimą.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS IŠLAIDŲ RIZIKOS APETITAS

38. Pensijų anuitetų mokėjimo veikla turi būti vykdoma efektyviai, siekiant, kad valdymo ir administravimo išlaidos ilguoju laikotarpiu neviršytų pajamų, skirtų valdymo ir administravimo sąnaudoms padengti.

VIII SKYRIUS RIZIKOS LIMITAI

39. Rizikų limitai nustatomi pasirinktoms rizikos grupėms, kad užtikrintų Pensijų anuitetų mokėjimo veiklą nustatyto rizikos apetito ribose ir išvengtų nereikalingos rizikos koncentracijos.

40. Apie rizikos limitų pažeidimus Direktorius ir Taryba turi būti informuoti nedelsiant (ne vėliau kaip kitą darbo dieną).

41. Gyvenimo trukmės ir investavimo rizikos limitai pateikti priede.

IX SKYRIUS ATASKAITOS

42. VSDF padalinių rengiamos ataskaitos ir kitos informavimo priemonės turi užtikrinti informacijos apie rizikas ir jų lygį pateikimą Direktoriumi ir Tarybai laiku.

43. Ataskaitos turi būti teikiamos reguliariai, ne rečiau kaip kartą per metus, būti išsamios, patikimos ir pateiktos laiku.

44. Ataskaitos apie atitikimą rizikos limitams:

44.1. Vyriausiasis aktuaras kartą per metus apskaičiuoja skirtumą tarp 65 metų amžiaus pensijų anuitetų gavėjų vidutinės gyvenimo trukmės pagal naujausius turimus duomenis ir vidutinės gyvenimo trukmės, naudotos nustatant pensijų anuitetų dydžius, įvertina atitikimą nustatytiems limitams ir teikia informaciją Tarybai ir Direktoriumi.

44.2. PAS rizikų valdymo specialistas kartą per ketvirtį apskaičiuoja turto, dengiančio techninius atidėjinius, santykį su techninių atidėjinių suma, įvertina atitikimą nustatytiems limitams ir teikia informaciją Tarybai ir Direktoriumi.

44.3. PAS rizikų valdymo specialistas kartą per savaitę apskaičiuoja RK santykį su Augimo portfeliu, įvertina atitikimą nustatytiems limitams ir teikia informaciją Tarybai ir Direktoriumi.

45. Ataskaitose turi būti pateikiamos visos reikšmingos prielaidos ir metodai, kurie buvo naudoti atitinkamo rizikos mato įvertinimui.

X SKYRIUS RIZIKOS VALDYMO POLITIKOS PERŽIŪRA

46. Rizikos valdymo politika turi būti peržiūrima periodiškai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos
rizikos valdymo politikos ir strategijos
priedas

GYVENIMO TRUKMĖS IR INVESTAVIMO RIZIKOS LIMITAI

	Rizika	Matas	Limitai	Vertinimas
1.	Gyvenimo trukmės	Skirtumas tarp 65 metų amžiaus pensijų anuitetų gavėjų vidutinės gyvenimo trukmės pagal naujausius turimus duomenis ir vidutinės gyvenimo trukmės, naudotos nustatant pensijų anuitetų dydžius	≤ 0 metų	Priimtinas rizikos lygis
			≤ 2 metų	Toleruotinas rizikos lygis, tačiau turi būti atlikta detali analizė ir pateikta Pensijų anuitetų fondo tarybai (toliau - Taryba) vertinimui
			> 2 metų	Nepriimtinas rizikos lygis, turi būti atlikta detali analizė ir pateiktas Tarybai veiksmų planas
2.	Investavimo	Turto, dengiančio techninius atidėjinius, santykis su techninių atidėjinių suma	$\geq 100\%$	Priimtinas rizikos lygis
			$\geq 90\%$	Toleruotinas rizikos lygis, tačiau turi būti parengtas padėties atkūrimo planas
			$< 90\%$	Nepriimtinas rizikos lygis, turi būti parengtas išsamus padėties atkūrimo planas
		Rizikos kapitalo santykis su Augimo portfeliu	$< 50\%$	Priimtinas rizikos lygis
			50% – 75%	Toleruotinas rizikos lygis, tačiau turi būti atlikta detali analizė ir pateikta Tarybai vertinimui
			$> 75\%$	Nepriimtinas rizikos lygis, turi būti atlikta detali analizė ir pateiktas Tarybai veiksmų planas